

1595-1700 YILLARI ARASINDAKİ
SİYASİ GELİŞMELER

- ✓ **Haçova Muharebesi:**
1596 Osmanlı- Avusturya
- ✓ **Zitvatorok Antlaşması:**
1606 Osmanlı- Avusturya
- ✓ **Nasuh Paşa Antlaşması:**
1612 Osmanlı- İran
- ✓ **Serav Antlaşması:**
1618 Osmanlı- İran
- ✓ **Hotin Antlaşması:**
1621 Osmanlı- Lehistan
- ✓ **Kasr-ı Şirin Antlaşması:**
1639 Osmanlı- İran
- ✓ **Vasvar Antlaşması:**
1664 Osmanlı- Avusturya
- ✓ **Girit'in Fethi:**
1669 Osmanlı- Venedik
- ✓ **Bucaş Antlaşması:**
1676 Osmanlı- Lehistan
- ✓ **Bahçesaray Antlaşması:**
1681 Osmanlı-Rusya
- ✓ **II. Viyana Kuşatması:**
1683 Osmanlı- Avusturya
- ✓ **Karlofça Antlaşması:**
1699 Osmanlı- Kutsal İttifak (Rusya hariç)
- ✓ **İstanbul Antlaşması:**
1700 Osmanlı- Rusya

TARİHİ KAZANANLAR YAZAR

Napoleon Bonaparte

XVII. YÜZYIL SİYASİ ORTAMINDA
OSMANLI DEVLETİ

- ✓ Osmanlı-Habsburg Mücadelesi ve Zitvatorok Antlaşması
- ✓ İstanbul Antlaşması (1533)
- ✓ Zitvatorok Antlaşması (1606)
- ✓ Osmanlı – Safevi İlişkileri
- ✓ Osmanlı Devleti'nin XVII. Yüzyılda Karşılaştığı Stratejik Tehditler
- ✓ Osmanlı-Lehistan İlişkileri
- ✓ Osmanlı-Venedik İlişkileri
- ✓ Osmanlı-Malta İlişkileri
- ✓ Osmanlı-Rusya İlişkileri
- ✓ Osmanlı-Avusturya İlişkileri
- ✓ II. Viyana Kuşatması
- ✓ Kutsal İttifak
- ✓ Karlofça Antlaşması (1699)
- ✓ Avrupalı Devletler Açısından Karlofça Antlaşması
- ✓ Karlofça Antlaşması Sonrası Osmanlı Devleti ve Konjonktürel İttifakları

Batı /Avusturya – Safevi / Doğu
mücadele /Merkezi otorite bozuldu

Osmanlı Devleti, XVI. yüzyılın sonlarına doğru batıda Avusturya, doğuda Safevilerle mücadele etmiştir.

Bu mücadeleler,

- İç isyanlar,
- Değişen ticaret yollarının Osmanlı ekonomisine olumsuz etkisi,
- Orduda düzenin bozulması
- Osmanlı Devleti'nin üç kıtaya yayılmış topraklarında merkezi otoriteyi kaybetmesine neden olmuştur.

Osmanlı-Habsburg Mücadelesi ve 1606
Zitvatorok Antlaşması

☞ 1526 Mohaç / 1533 İstanbul Ant

Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde Mohaç Meydan Muharebesi (1526) ile Osmanlı-Avusturya (Habsburg) ilişkileri başladı.

Avusturya, 1533'te imzalanan İstanbul Antlaşması ile Osmanlı Devleti'nin üstünlüğünü kabul etti.

- ❑ Avusturya, Macaristan üzerindeki veraset iddialarından vazgeçecek.
- ❑ Avusturya Arşidükü (Kralı) Osmanlı vezir-i âzamına denk sayılacak.

1596 Haçova Savaşı

- ❑ Uzun süre ılımlı seyreden Osmanlı-Avusturya ilişkileri 1593'te Orta Avrupa'da hâkimiyet kurma mücadelesi sebebiyle bozuldu.
- ❑ 1596'da Haçova Muharebesi ile başlayan bu dönemdeki hâkimiyet mücadelesi, 1606'da imzalanan Zitvatorok Antlaşması ile sonuçlandı.

Zitvatorok Antlaşması 1606

- Eğri, Kaniye ve Esrgon Kaleleri Osmanlıda kalacak
- Avusturya vergi vermeyi kesecek bir defaya mahsus savaş tazminatı verecek
- Avusturya Arşüdakası Osmanlı Padişahına eşit sayılacak,

☞ 1606 Zitvatorok Ant → Avusturya

- Son kez vergi alındı
- Siyasi üstünlük gitti
- ✓ Avusturya'ya karşı 1533 İstanbul Antlaşmasında elde ettiğimiz siyasi üstünlüğümüzü kaybettik.

Habsburg Hanedanı

- ❑ İlk kez I. Rudolf Dönemi'nde Kutsal Roma Germen İmparatorluğu'na katılan (1273) Habsburglar, Avusturya'ya uzun yıllar (1278-1918) hüküm süren bir hanedanı.
- ❑ Hollanda'yı, Macaristan'ı, Flemenkleri, Castilla (Kastilya) ve Aragonları evlilikler yolu ile egemenliğine aldı.
- ❑ Dünya Savaşı'ndan sonra mutlak monarşilerle birlikte Habsburg Hanedanlığı son buldu.

OSMANLI SAFEVİ İLİŞKİLERİ

Safeviler Osmanlı Devleti'nin doğuda sınır komşusuydu. Safevi Devleti'nin;

- ❑ Kuruluşundan itibaren Osmanlı şehzadelerini kışkırtması,
- ❑ İpek Yolu üzerinde denetim kurması,
- ❑ Osmanlı Devleti aleyhine ittifaklara girmesi
- ❑ Şiilik propagandası yapması, Osmanlı Devleti ile Safevi Devleti'nin sürekli mücadele etmesine sebep olmuştu.

1.Dönem: III. Ahmet, Şah Tahmasb'ın ölümü üzerine İran'a sefere çıktı. Ferhat Paşa antlaşması imzalandı.

Ferhat Paşa Antlaşması 1590

Azerbaycan, Gürcistan, Luristan ve Dağistan Osmanlıya verildi.

☞ Osmanlı, "Doğuda en geniş sınırlara ulaştı"

☞ **Doğu'da topraklarımıza toprak kattığımız son antlaşma**

2.Dönem: Şah Abbas, Osmanlı'nın Avusturya ile savaş halinde olması ve Celali İsyanlarından yararlanıp Osmanlıya saldırdı. **I.Ahmet**'le antlaşma imzaladı

Nasuh Paşa Antlaşması 1611

- Osmanlı, *İran'dan aldığı yerleri geri verdi*
- Buna karşılık İran, 200 deve yükü ipek vermeyi vaad etti.

3.Dönem: **II.Osman**, İran'ın İpek yollamaması üzerine sefere çıktı.

Serav Antlaşması 1618

- İran'ın ödeyeceği ipek miktarı yarıya indirildi

4.Dönem: **IV. Murat**, Şah Abbas'ın Bağdat'ı işgali üzerine sefere çıktı. *Bağdat'ı geri aldı*

Kasr-ı Şirin Antlaşması 1639

- *Azerbaycan ve Revan İran'a,*
- *Bağdat, Osmanlıya bırakıldı*
- *Zagros Dağları sınır kabul edildi.*

☞ *Günümüz Türkiye – İran sınırının temelleri atıldı*

☞ **1746 Kerden Antlaşmasında** sınırlar çok değişmedi. (**II.Kasr-ı Şirin Ant.**)

☞ **IV. Murat** "II. Bağdat Fatihî" unvanı aldı

✓ I.Bağdat Fatihî "**KANUNİ**"

✓ **IV. Murat** bu seferlere ithafen Saray-ı Cedid'te "Revan Köşkü" ve "Bağdat Köşkü" yaptırdı.

OSMANLI LEHİSTAN İLİŞKİLERİ

☞ **XVII. yüzyılda** *Lehistan ile savaştık*

☞ **XVIII. yüzyılda** *toprak bütünlüğünü koruduk.*

"Rusya'nın devlet politikası nedeniyle"

I.Dönem: **II.Osman**, Lehistan'ın Eflak, Erdel ve Boğdan'ın içişlerine karışması sonucu sefere çıktı. Yeniçerilerin disiplinsizliği nedeniyle antlaşma imzaladı

Hotin Antlaşması 1621

- ☐ *Hotin Osmanlı'da kaldı, Lehistan vergi vermeye devam etti*

☞ **II. Osman öldürüldü**

✓ **II.Osman**, antlaşma sonrası yeniçeri ocağını kaldırmak istediği için öldürüldü (**Öldürülen ilk padişah**)

✓ Yeniçeriler tarafından **öldürülen ikinci padişah III.Selim**'dir.

II.Dönem: **IV. Mehmet** döneminde Köprülü Fazıl Ahmet Paşa, Lehlielerin Ukrayna kazaklarına saldırması sonucu sefere çıktı

Bucaş Antlaşması 1672

- *Podolya ve Ukrayna Osmanlı'da kalacak, Lehistan 22 Bin altın verecek*

- ☞ Batı'da topraklarımıza toprak kattığımız son antlaşmadır.
- ☞ Batı'da en geniş sınırlara ulaştık

OSMANLI VENEDİK İLİŞKİLERİ

- ☐ 1645'te Sultan İbrahim döneminde başlayan kuşatma IV.Mehmet döneminde Köprülü Fazıl Ahmet Paşa'nın *Kandiye Kalesini* almasıyla 1669 tamamlandı /24 yıl

- ☞ *Donanmanın bozulduğunun göstergesi/ 24 yıl*

GİRİT

- ☞ 1669 alındı (IV. MEHMET)
- ☞ 1897 özerk (İstanbul Ant)
- ☞ 1908 ilhak (Yunanistan)
- ☞ 1913 Osmanlı Girit'i Yunanistan'a verilmesini kabul etti (Londra Barış Konferansı)
- ☞ 1913 kesin elden çıktı (Atina Ant)

OSMANLI MALTA İLİŞKİLERİ

- ☐ Malta, Akdeniz'in ortasında doğu-batı yönlü geçiş noktası ve özel konumu olan, korunaklı doğal limanlarına sahip ülkedir.
- ☐ 1522'de Rodos Adası alındı (Kanuni)
- ☐ Rodos'taki şövalyeler de Malta Adası'na yerleşti, Malta'yı kuşatıldı. (alınamadı)
- ☐ XVII. yüzyılda Osmanlı karşısında deniz güçlerin yanında ve II. Viyana Kuşatması sonrası Kutsal İttifakta yer aldı.

OSMANLI RUS İLİŞKİLERİ

- ☐ Rusya'nın Özi Kazaklarına saldırmalarıyla IV.Mehmet döneminde Merzifonlu Kara Mustafa Paşa sefere çıktı.
- ☐ 1678'de Çehrin Kalesini aldı

Bahçesaray (Çehrin) Antlaşması 1678

- Kiev Ruslar'da kalacak
- Özi (Dinyeper) Nehri sınır kabul edildi

- ☞ Osmanlı / Rusya arasında imzalanan ilk antlaşma

- ☞ Kamanıçe Kalesi

- ✓ Batıda Osmanlı'nın fethettiği son kale

Azak Kalesi Kuşatması 1695

- ☐ Viyana'da Osmanlı ordularının bozguna uğraması (1683), Rusya'ya emellerini gerçekleştirme konusunda yeni bir ümit verdi.
- ☐ Rusya, Osmanlı ordusunun Avusturya ve Venedik ile savaş hâlinde olmasından yararlanarak Karadeniz'e çıkmaya çalıştı.
- ☐ Azak Kalesi'ni kuşattı (1695). Karadeniz'in kilidi olan bu kaleyi alamadı
- ☐ Çar I. Petro, ertesi yıl Azak'ı nehirden ve karadan olmak üzere, ikinci defa kuşatıp ele geçirdi (1696).
- ☐ Osmanlı ile 1700 İstanbul Antlaşması imzaladılar.

AZAK KALESİ

- ☞ 1475 alındı (FATİH)
- ☞ 1700 elden çıktı (İstanbul)
- ☞ 1711 geri alındı (Prut)
- ☞ 1739 kesin elden çıktı (Belgrat)

Istanbul Antlaşması 1700

- **Azak Kalesi** Ruslara bırakıldı
- **Ruslar**, İstanbul'da elçi bulundurabilecek ve Kudüs'ü ziyaret edebilecek
- ✓ Her iki antlaşma **II. MUSTAFA** döneminde imzalandı.

☞ **Ruslar**, Karadeniz'e ilk adımını attılar.

☞ **Azak Kalesi**, 1711 Prut antlaşmasıyla geri alındı

☞ **Azak Kalesi**, 1739 Belgrad Antlaşmasıyla **kesin olarak kaybedildi**.

OSMANLI AVUSTURYA İLİŞKİLERİ

- ☞ **XVII. Yüzyılda** en fazla savaştığımız devlet Avusturya

I. Dönem (1593 – 1606)

- **III. Mehmet**, 1596 Haçova Savaşında zafer kazanarak Kanije ve Estergon Kalelerini aldı. Avusturya barış antlaşması istedi

Zitvatorok Antlaşması 1606

- Eğri, Kanije ve Esrgon Kaleleri Osmanlıda kalacak
- Avusturya vergi vermeyi kesecek bir defaya mahsus savaş tazminatı verecek
- Avusturya Arşidükası Osmanlı Padişahına eşit sayılacak

☞ **Avusturya'dan son kez vergi alındı**

☞ **Siyasi üstünlüğü kaybettik**

- ✓ Avusturya'ya karşı 1533 İstanbul Antlaşmasında elde ettiğimiz **siyasi üstünlüğümüzü kaybettik**.

II. Dönem (1662 – 1664)

- **IV. Mehmet** döneminde Köprülü Fazıl Ahmet Paşa yaptığı sefer sonrası Uyvar ve Neograd Kalelerini aldı. Avusturya barış istedi

Vasfar Antlaşması 1664

- Erdel, Uyvar ve Neograd Osmanlı'da, Zerivar Avusturya'da kaldı
- Avusturya Savaş tazminatı ödedi

☞ **Son savaş tazminatı / son kazançlı antlaşma**

- ✓ **Avusturya'dan son kez savaş tazminatı alındı**
- ✓ **Avusturya ile son kazançlı antlaşma imzalandı**

III. Dönem (1683 – 1699)

- Macarların, Avusturya baskısı sonrası Osmanlı'dan yardım istemesi sonrası Osmanlı Viyana'yı kuşattı
- Kırım Hanı, Lehistan ordusunun Tuna'yı geçip Osmanlı ordusuna arkadan saldırmasına engel olamadı.
- İki ateş arasında kalan Osmanlı ordusu ağır bir mağlubiyet aldı.

Kutsal İttifak

- Kuşatması sonrası Osmanlı Devleti'ni Avrupa'dan atma amacıyla papanın teşvikleriyle
- Avusturya, Rusya, Lehistan, Venedik ve Malta'nın yer aldığı Avrupa-Hristiyan birliği (Kutsal İttifak) oluşturuldu.
- Kutsal İttifak denilen bu haçlı kuvvetleri (1683- 1699) on altı yıl boyunca Osmanlı Devleti'yle savaştılar.

- ❑ Osmanlı Devleti bu süreçte birçok cephede savaşmıştır.
- ❑ Bu savaşlarda en ağır yenilgileri Salankamen (1691) ve Zenta'da (1697) almıştır.

☞	Avusturya – Venedik – Lehistan Rusya - Malta
☞	Salankamen / Zenta
☞	Geri Çekilme / Sakarya Meydan Muharebesi
☞	II. Mustafa
✓	Kutsal İttifakta ordunun başında sefere çıkan son padişah'tır.

Karlofça Antlaşması 1699

- Avusturya'ya, Banat ve Temeşvar hariç Kuzey Macaristan
- Venediklilere Mora ve Dalmaçya
- Lehistan'a Podolya ve Ukrayna

☞	Garantör Devlet
	En geniş çaplı toprak kaybı
	Malta ve Rusya
	İngiltere ve Hollanda
	Antlaşmanın garantör devleti AVUSTURYA
	En geniş çaplı toprak kaybı
	Savaşa katılmalarına rağmen Karlofça'ya <u>katılmayan devletler</u> MALTA ve RUSYA
	<u>Savaşa katılmamalarına rağmen</u> Karlofça'ya katılan devletler İNGİLTERE ve HOLLANDA

Karlofça Antlaşması Sonrası Osmanlı Devleti ve Konjonktürel İttifakları

- ✓ Karlofça Antlaşması'ndan sonra devlet idaresinde bürokratik unsurlar, askerî unsurlara göre daha fazla ön plana çıkmaya başladı.
- ✓ Fransa, Osmanlı Devleti nezdinde giderek itibarını kaybetmeye başladı ve bu boşluğu İngiliz ve Hollandalılar doldurdu.
- ✓ Osmanlı Devleti'ne karşı yapılan Haçlı Seferleri yerini Osmanlı ticaretinden daha fazla imtiyaz kopartma yarışına bıraktı
- ✓ Artık Osmanlı ıslahatları kendi iç dinamiklerinden çok Avrupa ilham alınarak yapılmaya çalışıldı.
- ✓ Artık yenileşme hareketleri Osmanlı toplum ve siyasi hayatında ön plana çıktı.

WESTPHALİA BARIŞI'NDAN MODERN DEVLETLER HUKUKUNA

Otuz Yıl Savaşları 1618 - 1648

- ❑ Martin Luther'in öncülüğünü yaptığı reform hareketleri Mezhep Savaşları olarak da anılan Otuz Yıl Savaşları'nın başlamasına neden oldu.
- ❑ 1555 yılında yapılan Ousburg Antlaşması ile Kutsal Roma Germen imparatoru ve papalık, Protestanların varlığını kabul etmek zorunda kalmıştı.
- ❑ Avusturya ve İspanya kralları papa ile işbirliği yaparak protestanlara ve protestanlığı benimsemiş prenslere baskı kurmaya başlamıştı.
- ❑ Dinî sebeplerle başlayan savaşlarda, Habsburg ve Bourbon (Börbin) hanedanlarının siyasî mücadelesinin de rolü vardır.

Taraflar:

- ✓ **Protestan Birliği:** Fransa, Danimarka, Bohemya, İsveç, Norveç, Hollanda, İngiltere, Protestan Alman Prenslikleri

- ✓ **Katolik Birliği:** Kutsal Roma Germen İmparatorluğu, İspanya, Avusturya, Bavyera, Katolik Alman Prenslükler
- ✓ Önceleri Katolik kralların üstünlük kurduğu savaşı İsveç ve Fransa'nın savaşa dâhil olması ve Portekiz'in İspanya'dan bağımsızlığını ilan etmesiyle Protestanlar kazandı.
- ✓ Taraflar arasında 1648 yılında Westphalia (Vestfalya) Antlaşması imzalanmıştır.

Westfalya Barış Antlaşması 1648

MEZHEP SEÇME ÖZGÜRLÜĞÜ
<p>☞ Mezhep Seçme Özgürlüğü</p> <p>Modern Devletler Hukuku</p> <p>Brandenburg Prensiği</p>

- Westphalia Barışı ile Avrupa halkına mezhep seçme özgürlüğü tanındı.
- Hollanda, İsviçre ve Portekiz gibi devletlerin bağımsızlığı kabul gördü.
- Modern devletler hukukunun temeli atıldı.
- Habsburg Hanedanı'nın itibarı zedelendi, Brandenburg (Birendinbörg) Prensiği giderek güçlendi (Bugünkü Almanya'nın temelleri atıldı)
- Almanya yüzlerce küçük prensliğe bölündü.

Barışın Analizi

- ❑ "Din özgürlüğü mefhumu (kavramı)" Avrupa'da kesinlik kazandı.
- ❑ Alman İmparatorluğu gibi papalık da Westphalia'da darbe yedi.
- ❑ Devletler daha seküler (dünyevi) bir hale geldi.
- ❑ Avrupalı krallar kiliselerini "millî" hâle getirdiler. Dini, devletin tekeline aldılar.
- ❑ XIX. yüzyıla kadar kıta Avrupası'ndaki en güçlü devlet ise Fransa oldu.

- ❑ Almanya 1871'e kadar Orta Avrupa'da baskın güç olma şansını yitirdi.
- ❑ Devlet kendi tebaası ve kendi toprakları üzerinde mutlak yetkiye sahip oldu.
- ❑ Modern Avrupa'nın temelleri atıldı.
- ❑ *Westphalia, Napolyon sonrasında Avrupa'nın yapısının belirlendiği ve 1815 Viyana Antlaşması'na kadar Avrupa kamu hukukunun temeli oldu.*

AÇIK SULARDA GÜÇ MÜCADELESİ

XVII-XVIII. Yüzyıllarda Osmanlı Devleti'nde Ticaret

- ❑ XVII ve XVIII. Yüzyıllarda Dünya ticaret yolları Coğrafi Keşifler ile iç denizlerden (Akdeniz) dış denizlere (Atlas, Büyük, Hint Okyanusları vd.) taşınmış olsa da Akdeniz hâlâ üzerinde en fazla gemilerin dolaştığı alandı.
- ❑ XVIII. yüzyıldan itibaren Osmanlı Devleti'nin dış ticaretinde Batı'nın üstünlüğü görülmekteydi.
- ❑ Osmanlı Devleti kendi limanlarına yerleşmiş Batılı tüccarların kalıcı olmalarını sağlamak için onlara kapitülasyonlar tanıdı.
- ❑ Batı, bir yandan ham madde alımı diğer taraftan işlenmiş ürünlerin satılmasını güvence altına almaya çalışarak ticaret yollarını, direk geçiş güzergâhlarını egemenliği altına alma politikalarına yönelmişti.

"Bunların karşısında Osmanlı Devleti'nde ise bunalımlar yaşanmaktaydı."

Yeni Çağ Avrupası'nın Küresel Güçleri

RÖNESANS / MATBAA / COĞRAFI KEŞİFLER
<p>☞ Rönesans / Matbaa / Coğrafi Keşifler</p>

- ❑ XV-XVI. yüzyıllarda Avrupa'da "Yeniden Doğu (Rönesans)" adıyla anılan bir devir başladı.
- ❑ Matbaanın icadı ve basım tekniğinin ıslahı bu gelişmeyi yaygınlaştırırken Portekiz ve İspanyolların önderliğindeki büyük Coğrafi Keşifler, dünya hakkındaki o zamanlara kadar gelen yanlış ve kısıtlı bilgileri temelinden sarstı ve değiştirdi.
- ❑ Coğrafi Keşifler, Avrupa'ya umulmadık bir zenginlik sağladı. Dünyanın Portekiz ve İspanyol bloğuna ayrılması, geniş sömürge imparatorluklarının kurulması ve Coğrafi Keşifler Eski Dünya'nın bilinen ticaret yollarını (Baharat ve İpek Yolu) değiştirdi. Ticaret sahası iç denizlerden dış denizlere taşındı.
- ❑ Keşfedilen yeni kıtalardaki eski medeniyetler (İnka, Aztek, Maya) acımasızca imha ve talan edildi.
- ❑ Sömürgeci ülkeler iş gücü ihtiyacını Afrika'dan taşınan kölelerle telafi etti.

İspanya ve Portekiz'in Denizcilik Faaliyetleri

İspanya – Portekiz / İngiltere ve Hollanda

- ❑ XVI. yüzyılın sonlarına doğru İber Yarımadası'nda İspanya, Portekiz'i zapt ederek siyasi bütünleşmeyi sağladı.
- ❑ İspanya ve Portekiz sömürge imparatorlukları uzun ömürlü olmadı.
- ❑ İspanyol deniz gücü, İngiltere'ye karşı girişilen mücadelede ağır bir mağlubiyete uğradı (1588).
- ❑ Bu devletlerin sömürgelerine İngiltere ve Hollanda tarafından el konuldu.

Fransa Siyaseti ve Sömürgeciliği

Fransa / Afrika Kıtası / İngiltere

- ❑ Fransa, 1580'li yıllardan sonra sömürge politikasına hız verdi.
- ❑ İlk sömürgeleri Güney ve Kuzey Amerika'da Karayip Denizi ve adaları oldu.
- ❑ Bu adalar o zamanlarda sömürge politikası güden bütün Avrupa devletlerinin ele geçirmek istedikleri yerlerdendi ancak bu bölgeye yönelik mücadelelerde Fransa, İngiltere'ye karşı başarılı olamadı.
- ❑ Fransa sömürgeci ülkeler arasında ilk defa Afrika Kıtası'na yönelen ülke oldu. Afrika sömürgeciliğinde en büyük gelir kaynağını köle ticareti teşkil etti.
- ❑ Fransa, Avrupa dışındaki sömürgelerinin pek çoğunu, rakibi ve takipçisi olan İngiltere'ye terk etti (1763).

İngiltere'nin Denizaşırı Güç Hâline Gelmesi

İngiltere / Sömürgecilik / Levant Company / Hollanda / Güneş batmayan imparatorluk

- ❑ İngiltere, başta Amerika Kıtası olmak üzere yeni keşfedilen bölgelere kendi halkını yerleştirdi.
- ❑ Avrupa'daki savaşları kendi sömürge imparatorluğunu genişletmek için fırsat olarak gördü.
- ❑ Kıta Avrupası'nda takip ettiği denge politikasında başarılı oldu.
- ❑ Mali yönden Avrupa devletlerinin finans kaynağı durumuna geldi. Avrupa'da sürdürülen her savaş İngiltere için bir kazanç kapısı oldu.
- ❑ İngiltere, 1580'de Levant Company'i (Livint) Doğu Akdeniz Ticaret Şirketi kurdu.
- ❑ Bu şirket, XVII. yüzyıldan itibaren ise neredeyse ticari bir tekel hâline dönüştü .
- ❑ İngiltere, doğudan batıya büyük bir coğrafyadaki kaynakları kontrol eden bir deniz imparatorluğu hâline geldi.

- ❑ Bu süreçte en önemli rakibi Hollanda oldu.
- ❑ İngiltere, 1714'te Cebelitarık'ı işgal ederek Fransa ve İspanya'nın deniz güçlerini etkisiz hâle getirdi.
- ❑ Kıtalaraya yayılmış geniş toprakları, güçlü donanması ve siyasi nüfuzu ile İngiltere'ye bu dönemde "üzerinde güneş batmayan imparatorluk" unvanı verilmiştir.
- ❑ Bu unvanın verilmesinin nedeni İngiltere'nin kuzey yarım kürede, sömürgelerinin ise güney yarım kürede bulunmasıdır.

Hollanda'nın Sömürge İmparatorluğuna Dönüşümü

Hollanda / Aristokrat Cumhuriyet / Fransa ve İngiltere ile mücadelesi

- ❑ Westphalia Barışı (1648) ile İspanya, Hollanda'nın bağımsızlığını resmen tanıdı.
- ❑ Hollanda, XVII. yüzyılda ticaret ve gemiciliğin gelişmesiyle hızla zenginleşti.
- ❑ Ekonomik gelişmelerle birlikte güçlenen varlıklı tüccar ve bankerler Hollanda'da aristokratik bir cumhuriyetin de temellerini attı.
- ❑ 1795'ten 1815'e kadar Fransız istilâsına maruz kalan Hollanda, elindeki teknelerin çoğunu kaybetti ve kolonilerinin önemli bir bölümünü de Uzak Doğu'daki ticari rantı paylaşmak istemediği İngilizlere kaptırdı.
- ❑ Mali durumun bozulması üzerine Batı ve Doğu Hindistan şirketlerini de feshetmek zorunda kaldı.

Rusya'nın Açık Denizlere Açılması

Çar Petro /Osmanlı

Kırım / Panslavizm / Azak Kalesi

1770 Çeşme Baskını

1792 Yaş Antlaşması

- ❑ Çar I. Petro'dan itibaren sıcak denizlere çıkma ve dünya ticaretinde söz sahibi olma politikasını prensip edinen Rusya, kendisine yayılma alanı olarak Osmanlı coğrafyasını seçti.
- ❑ Rusya, karşısında menfaatleri gereğince Osmanlı Devleti'ni destekleyen İngiltere ve Fransa'yı buldu.
- ❑ Özellikle Kırım, Rusya için çok önemliydi çünkü Kırım; Karadeniz'e, İstanbul'a, Boğazlara ve Akdeniz'e açılmanın kapısı konumundaydı.
- ❑ Rus Çar'ı I. Petro'nun bir diğer hedefi de Balkanlar'daki Slavları kendine bağlamak oldu (Panslavizm). Rusya böylece Balkanlar üzerinden de Ege ve Akdeniz'e açılabilirdi.
- ❑ 1736'da Azak Denizi Rusya'nın kontrolüne geçti.
- ❑ Rus donanması 1770'de İngilizlerden aldığı destekle Avrupa'nın çevresinden dolaşıp Sakız Adası'nın karşısındaki Çeşme'de Türk donanmasını yaktı.
- ❑ Rusya, 1774'te Karadeniz üzerinde hâkimiyet kurup 1783'te de Kırım'ı resmen topraklarına kattı.
- ❑ Osmanlı Devleti 1792 Yaş Antlaşması ile Kırım'ın Rusya'ya ait olduğunu kabul etti.

Yeni Çağ'da İtalya

İtalya / İspanya Veraset Savaşları 1700 – 1713

Avusturya / Savona Dükaliği 1720

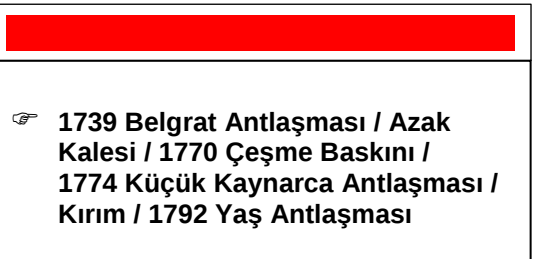
- ❑ Ekonomisi genelde deniz ticaretine dayanan İtalya, Coğrafi Keşifler sonrası uluslararası ticaretin Akdeniz'den çok okyanuslara taşınmasıyla XVII. yüzyılda uzun bir durgunluk dönemine girdi.
- ❑ Avrupa'nın en gelişmiş yarımadası olan İtalya'nın eski ihtişamından geriye bir şey kalmadı.
- ❑ Bu durumu fırsat bilen İspanyollar Güney İtalya'yı egemenlikleri altına aldılar.

- ❑ XVII. yüzyıl sonlarına doğru İspanya, Veraset Savaşı'yla (1700-1713) gücünü yitirince İtalya üzerindeki hâkimiyeti sona erdi.
- ❑ Daha sonra İspanya'nın yerini Avusturya aldı. Avusturyalılar 1707'de Napoli'yi, Sardinya'yı, Sicilya'yı aldı.
- ❑ Kuzey Batı İtalya'da yer alan Savona Dükalığı 1720'de Sardinya Krallığı hâline geldi.

Osmanlı Devleti'nin Karadeniz Hâkimiyetinin Zayıflama Süreci

- ❑ Osmanlı Devleti, XV. yüzyılda Karadeniz'de; XVI. yüzyılda ise Akdeniz'de hâkimiyetini tesis etmişti.
- ❑ Osmanlı Devleti Karadeniz'de sadece imtiyaz tanıdığı ülkelerin (Venedik, Fransa, İngiltere ve Hollanda) ticari gemilerinin dolaşmasına izin verdi.
- ❑ Osmanlı Devleti'nin zayıflamasındaki en önemli dış etkenlerden biri Rusya'nın Çar I. Petro (1682-1725) liderliğinde güçlü bir tehdit unsuru hâline gelmesiydi.
- ❑ 1700 yılında Osmanlı Devleti ile Rusya arasında imzalanan İstanbul Antlaşması ile Azak Kalesi Rusya'ya bırakılmıştı. Böylece Rusya Karadeniz'e açılmak için sağlam bir üs edinmişti.
- ❑ Rusya, Karadeniz'de ilk olarak serbest ticaret hakkını 1720 tarihinde elde etti.

- ❑ **1739 Belgrad Antlaşması ile** Rusya Karadeniz'de gemi bulundurmuyacak ancak Rus tüccarları Osmanlı Devleti'nin gemileriyle ticaret yapabilecekti.
- ❑ Rusya, Belgrad Antlaşması ile Azak'a hâkim olsa da bu antlaşma Rus gemilerine Karadeniz'de seyrüsefer (gidiş geliş) hakkı tanımadı.
- ❑ **1770'te Çeşme'de** demirli hâlde bulunan donanmanın Rusya tarafından yakılması Osmanlı Devleti için büyük bir felaket oldu.
- ❑ Ruslar bağımsızlık vaatleri ile bazı Tatar prenslerini kendi taraflarına çekmeyi başarinca 1771'de Kırım'a saldırdı.
- ❑ Osmanlı Devleti ile Rusya arasında 1768'de başlayan Kırım ve Karadeniz hâkimiyeti mücadeleleri iki devlet arasında **1774 tarihinde imzalanan Küçük Kaynarca Antlaşması** ile son buldu. Kırım Osmanlıdan ayrıldı, bağımsız oldu.
- ❑ Rusya, 1783'te Kırım'ı işgal ederek topraklarına kattı.
- ❑ **1792 tarihinde Osmanlı Devleti ile Rusya** arasında imzalanan Yaş Antlaşmasıyla Osmanlı Devleti Kırım'ın Rusya'ya ait olduğunu resmen kabul etti.

Osmanlı Devleti'nin Akdeniz Hâkimiyetinin Zayıflama Süreci

- ❑ Coğrafi Keşifler sonrası Atlas Okyanusu'na komşu olan ülkelerin ticareti gelişince Akdeniz ticareti eski önemini yitirdi.
- ❑ Bu durumdan en çok Venedik ve Ceneviz gibi Akdeniz ticaretinde söz sahibi olan ülkeler olumsuz etkilendi. Osmanlı Devleti de keşiflerden olumsuz etkilenen ülkelerden oldu.
- ❑ Deniz ticaretini canlı tutmak isteyen Osmanlı Devleti, Avrupalı devletlere kapitülasyonlar verdi.

- ❑ Bu durum Akdeniz ve Karadeniz'deki ticaretin yabancı devletlerin tekeline girmesine sebep oldu.
- ❑ Osmanlı Devleti, İnebahtı Savaşı'ndan (1571) Girit Adası Seferleri'ne (1645) kadar Akdeniz'de ciddi bir savaş olmamıştır.
- ❑ Donanma artık çalışmadığından, yenilenmediğinden ve bakımsızlıktan kullanılamaz hâle geldi.
- ❑ Ümit Burnu'nun keşfi Baharat Yolu'nun ticari önemini azalttı. Diğer taraftan Amerika'nın keşfi ve diğer keşifler zinciriyle Avrupa ülkeleri yönünü batıya veya farklı alternatif ticaret yollarına çevirdi.
- ❑ 1645'te Doğu Akdeniz'de Osmanlı Devleti ile Venedik arasında başlayan mücadelelerde donanmadaki eksiklikler ortaya çıkmaya başladı.
- ❑ Bu bağlamda kürekli gemilerin yerine yelkenli gemilere geçiş süreci başlatıldı.
- ❑ Avrupa devletleri savaş dönemlerinde denizde düşmanlarını yıpratmak amacıyla izinli korsanları kullandı.
- ❑ Korsanlar, tarafsız bir bölgede düşman veya tarafsız bir devletin gemilerine el koyarak uluslararası hukuku ihlal etti. Bu durum Osmanlı sularındaki ticareti olumsuz etkiledi.
- ❑ Korsan saldırılarının önlenememesi bu tarihlerde Osmanlı Devleti'nin kendi sularına hâkim olamadığının bir göstergesidir.

Osmanlı Donanmasında Revizyon

☞ **Kadırga / Kalyon / Buharlı Gemiler**

Kadırga: Devletin kuruluşundan XVII. Yüzyılın ikinci yarısına kadar kadırgalar (kürekli gemi) kullanıldı. Akdeniz'in havasının durgun olması nedeniyle burada yelkenliden çok kadırga tercih edilmiştir.

1534 itibaren Barbaros Hayrettin Paşa ile birlikte, Osmanlı Devleti kendine has gemi inşa etme ve donanma oluşturma yoluna gitti. Bu modele Barbaros (Kızıl Sakal) Hayrettin Paşa Modeli denir.

Kalyon: XVII. Yüzyılın ortalarından XIX. Yüzyılın ortalarına kadar kalyonlar (yelkenli gemi) kullanıldı. 1682 yılından itibaren kalyon üretimi için tersanelerde sistemli çalışmalar yapıldı. Bu çerçevede Garp Ocakları (Kuzey Afrika Eyaletleri: Tunus, Cezayir, Trablusgarp) ile iş birliği yapıldı.

Buharlı Gemiler: XIX. Yüzyılın ortalarından yıkılışa kadar kullanıldı.

Osmanlı Devleti'nde Garp Ocakları

☞ Garp Ocakları

Barbaros Hayrettin Paşa

Koca Sinan Paşa

Kılıç Ali Paşa

Turgut Reis

Garp Ocakları

- ❑ Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'daki üç eyaletine verilen ortak addır. (Tunus, Cezayir ve Trablusgarp)
- ❑ **Barbaros Hayrettin Paşa** Cezayir'in, **Koca Sinan Paşa** ile **Kılıç Ali Paşa** Tunus'un, **Turgut Reis** Trablusgarp'ın fethinde görev almışlardır.
- ❑ *Garp Ocakları XVI. ve XVII. yüzyılda deniz ticareti ve korsanlık ile zenginleşmişlerdir.*
- ❑ Başlangıçta merkezden gönderilen beylerbeyleri tarafından yönetilmişlerdir. Osmanlı merkezî gücü zayıflayınca Garp Ocakları'nda yerel yönetim güçlenmiştir.

1700 - 1774 YILLARI ARASINDAKİ
SİYASİ GELİŞMELER

- ✓ XVIII. Yüzyılın Başlarında Osmanlı Devleti'nin Toparlanma Çabaları
- ✓ Osmanlı-Rus İlişkileri
- ✓ Osmanlı-Venedik-Avusturya İlişkileri
- ✓ Osmanlı-Safevi İlişkileri
- ✓ 1768-1774 yılları arası Osmanlı-Rus Mücadelesi ve Etkileri
- * Prut Antlaşması 1711: Osmanlı- Rusya
- * Pasarofça Antlaşması 1718: Osmanlı- Avusturya
- * Patrona Halil İsyanı 1730: Lale Devri sona erdi
- * Ahmet Paşa Antlaşması 1732: Osmanlı- İran
- * Belgrad Antlaşması 1739: Osmanlı- Avusturya
- * Kapitülasyonların sürekli hâle gelmesi 1740: Fransa
- * Kerden Antlaşması (Kasr-ı Şirin)1746: Osmanlı- İran
- * Çeşme Baskını 1770: Rusya
- * Küçük Kaynarca Antlaşması 1774:Osmanlı- Rusya

Beklemesini bilen her şey
ayağına gelir.

Balzac

XVIII. YÜZYILIN BAŞLARINDA OSMANLI
DEVLETİ'NİN TOPARLANMA ÇABALARI

☞ Rusya / Avusturya

☞ İstirdat Politikası

☞ Rusya devlet politikası

☞ 1703 Edirne Olayı

- ❑ XVIII. yüzyılda en fazla savaştığımız devletler **RUSYA** ve **AVUSTURYA**
- ❑ XVIII. yüzyılda devlet politikası **İSTİRDAT** (Kaybettiği yerleri geri alma)
- ❑ "XVII. Yüzyılda Lehistan ile savaştık" ancak **XVIII. yüzyılda** Lehistan'ın toprak bütünlüğünü koruduk.
- ❑ **Bundaki Sebep**, Rusya'nın devlet politikasıdır.

Rusya'nın Devlet Politikası:

Sıcak denizlere inmek istemesi Osmanlı ile kaşı karşıya geldi

Baltık Denizi'ne çıkmak istemesi Lehistan ile karşı karşıya gelmesine neden oldu.

1703 Edirne Olayı

- ❑ II. Mustafa'nın Karlofça sonrası Edirne'ye çekildi
- ❑ Yönetimi Şeyhülislam Feyzullah Efendiye bıraktı
- ❑ Yeniçeriler bunun üzerine ayaklanarak, Şeyhülislamı öldürüp, II. Mustafa'yı tahttan indirdi. III. Ahmet başa geçti

III. Ahmet,

1703'te Osmanlı Devleti'nin başına geçmiş, Lâle Devri boyunca padişahlık yapmıştır. Avrupa'daki gelişmeleri inceleme fırsatı bulmuş ve matbaanın Osmanlı Devleti'ne gelmesi için çok çaba sarf etmiştir.

OSMANLI – RUS İLİŞKİLERİ

☞ Rusya'nın amacı

☞ 1709 Paltova Savaşı Savaşı

Rusya'nın Amacı:

- Lehistan'ı ele geçirip kapitülasyon elde etmek
- Ortodoks liderliği elde etmek
- Balkanlar'da Panslavizm

- ❑ Rusya, devlet politikası gereği Baltık Denizi'ne çıkmak için "1709 Paltova Savaşı"nda Leh Kralı XII.Şarl ile savaştı ve yendi
- ❑ XII.Şarl Osmanlı topraklarına sığındı peşinden Rus ordusu Osmanlı topraklarına girdi
- ❑ Osmanlı bunun üzerine Rusya'ya savaş açtı
- ❑ Baltacı Mehmet Paşa'nın Rus seferi sonrası Prut Antlaşması imzalandı.

Prut Antlaşması 1711

- Rusya, 1700 İstanbul antlaşmasıyla aldığı Azak'ı geri verecek
- Ruslar, İstanbul'da elçi bulunduramayacak
- Rusya, Lehistan'ın içişlerine karışmayacak
- Leh Kralı XII. Şarl ülkesine dönebilecek

☞ **Kaybedilen topraklar ilk defa geri alındı**

☞ **Karadeniz Türk Gölü olma özelliğini korudu**

Rusya,

- ❑ Çar I. Petro, ordusunu Prut bataklıklarından kurtarmakla diplomatik bir zafer kazandı.
- ❑ Prut'tan sonra Rus ordusu yönünü Kafkaslar'a, Azerbaycan'a, İran'a ve Türkistan'a çevirdi.

OSMANLI – VENEDİK / AVUSTURYA İLİŞKİLERİ

- ❑ İstirdat Politikası
- ❑ Venediklilerin;

Mora halkına baskısı

Osmanlı yolcu gemilerine saldırması

Osmanlıya karşı isyan eden Karadağlıları desteklemesi üzerine Venediklilere savaş açıldı.

- ✓ “Osmanlı Venedik’e üstün gelse de Karlofça’nın 25 yıl garantör devleti olan Avusturya’ya karşı **1716 PETERVARADİN SAVAŞI’nda** yenildi. Osmanlı barış istedi”

- ☞ Antlaşma öncesi **İNGİLTERE** ve **HOLLANDA** devreye girdi.

Pasarofça Antlaşması 1718

- Banat, Temeşvar ve Belgrat Avusturya’ya
- Mora, Osmanlıya; Dalmaçya Venediklilere verildi

MORA

- ☞ 1460 alındı (FATİH)
- ☞ 1699 elden çıktı (Karlofça)
- ☞ 1718 geri alındı (Pasarofça)
- ☞ 1829 kesin elden çıktı (Edirne)

BELGRAT

- ☞ 1521 alındı (KANUNİ)
- ☞ 1718 elden çıktı (Pasarofça)
- ☞ 1739 geri alındı (Belgrat)
- ☞ 1787 elden çıktı
- ☞ 1791 geri alındı (Ziştovi)
- ☞ 1815 Özerk (Sırp İsyanı)
- ☞ 1878 kesin elden çıktı (Berlin)

Pasarofça Antlaşması iki devletle birlikte imzalandı

Orta Avrupa egemenliği kaybedildi.

Osmanlı Batı’nın üstünlüğünü kabul etti.

☞ **İstirdat Politikası** sona erdi

☞ **Lale Dönemi** başladı

OSMANLI – SAFEVİ İLİŞKİLERİ

- Safevi Sultanlarının sunnileri zorla şii yapmak istemesi
- Azerbaycan Halkının Osmanlı’dan yardım istemesi

“Rus Çarı’nın durumdan yararlanarak Kafkaslar’dan girmesi Osmanlı’yı harekete geçirdi. Gergin ortamda araya giren **Fransa sayesinde** Rusya ve Osmanlı İran politikası üzerinden antlaşma

☞ Antlaşma öncesi **FRANSA** devreye girdi.

İstanbul Antlaşması 1724

- Dağıstan ve Hazar kıyıları Ruslara verildi
- Gence, Karabağ, Revan, Tebriz Osmanlıya verildi

☞ **Osmanlı / Rusya** arasında dostluk antlaşmasıdır

- ❑ 1725'te Osmanlı Devleti ile İran arasında cereyan eden siyasi gerginlik bir yıl sonra savaşa dönüştü.
- ❑ İsfahan'ı ele geçiren Nadir Han Safevilerin başına geçti ve ülke içinde birlik sağlandı.
- ❑ Osmanlı kuvvetleri 1731'de Safevî kuvvetlerini bozguna uğrattı ve antlaşma imzalandı.

Ahmet Paşa Antlaşması 1732

- ❑ *Gence, Tiflis, Dağıstan* Osmanlılar'da kalacak
- ❑ *Tebriz, Kırmanşah ve Hamedan* İranlılar'da kalacak

✓ Nadir Han 1733'te Bağdat Seferi'ne çıkıp ve Kerkük, Necef ve Kerbela'yı ele geçirmesi ve Bağdat'ı kuşatmasıyla antlaşma bozuldu.

☞ Osmanlı'da *imzalanmasına rağmen uygulanmayan bir antlaşmadır.*

İstanbul Antlaşması 1736

- *Ahmet Paşa Antlaşması şartları tekrar kabul edildi*
- *Osmanlı, Nadir Şahı İran Şahı olarak kabul etti.*

✓ *Osmanlı Devleti ile İran arasında uzun süren mücadelelerden herhangi bir sonuç alınamaması üzerine 1746 yılında iki devlet arasında Kasr-ı Şirin Antlaşması şartlarını içeren Kerden Antlaşması imzalandı.*

Kerden Antlaşması 1746 / II.Kasr-ı Şirin

- Bağdat Osmanlıya verildi
- Zagros Dağları iki ülke arasında sınır olarak kabul edildi.

☞ **1639 Kasr-ı Şirin / 1746 Kerden**

Günümüz Türkiye / İran sınırı çizildi

- ❑ XVIII. yüzyılda Osmanlı-İran arasında yaşanan son savaşlar İran'ın başına geçen Kerim Han'ın Basra'yı işgal edip Bağdat ve çevresini yağmalaması üzerine yeniden başladı.
- ❑ İran bu savaşlar sırasında hem Osmanlı Devleti'ne kaptırdığı toprakları hem de Rusya'ya bıraktığı Azerbaycan'ı geri aldı.
- ❑ Savaşlar Osmanlı birliklerinin karşı taarruza geçerek Basra'yı geri almasıyla sona erdi.

OSMANLI RUS MÜCADELELERİ VE ETKİLERİ

1768 – 1774 Savaşları ve Küçük Kaynarca Antlaşması

- ❑ **Rusların** *Kırım, Kafkaslar ve Karedeniz'i ele geçirip Akdeniz'e inmek istemesi*
- ❑ **Rusların**, *Bosna ve Hersek'i Osmanlıların aleyhine kışkırtması*
- ❑ **Rusların**, *Lehistan'ı paylaşmak için Prusya ile antlaşması*
- ❑ **III. Mustafa'nın Rus düşmanı olması**

"Rusların, Lehistan Savaşında Lehlileri takip ederek Osmanlı köylerine zarar vermesi sonucu Osmanlı Rusya'ya savaş açtı"

Çeşme Baskını 7 Temmuz 1770

Rus donanmasının Baltık Denizi ve Cebeli Tarık Boğazı yoluyla Akdeniz'i geçerek İzmir'in Çeşme Limanındaki Osmanlı Donanmasını yakmıştır.

Larga Bozgunu 7 Temmuz 1770

Prut Nehri'nin Larga Irmağında Kırım Hanının Ruslara yenilmesidir.

Kartal Bozgunu 1 Ağustos 1770

180 Bin kişilik Osmanlı Ordusu'nun 30 Bin kişilik Rus Ordusu'na yenildiği savaştır.

- ☞ **Antlaşma öncesi PRUSYA ve AVUSTURYA devreye girdi.**
- ✓ III. Mustafa öldü yerine I. Abdülhamit başa geçti.

Küçük Kaynarca Antlaşması 1774

- *Kırım'a Bağımsızlık verilecek halkı Müslüman olduğu için dini bakımdan Osmanlı Halifesine bağlı kalacak*

- ☞ **Halifeliğin yetkileri ilk kez kullanıldı.**
- ☞ **Kırım 1792 Yaş Antlaşması ile kurtarıldı**

- *Rus ticaret gemileri, Karadeniz'de serbestçe ticaret yapabilecek, Rusya, Fransa ve İngiltere'ye verilen kapitülasyonlardan aynen yararlanabilecek*

- ☞ **Rusya'ya ilk defa kapitülasyon verildi.**

- ☞ **Rusya'ya verilen kapitülasyonlar 16 MART 1921 MOSKOVA ANTLAŞMASI ile kaldırıldı.**

- *Osmanlı, Rusya'ya savaş 15.000 Akçe savaş tazminatı ödeyecek*

- ☞ **Osmanlı ilk defa savaş tazminatı ödedi**

- *Rusya, Karadeniz'de savaş gemisi bulundurabilecek*

- ☞ **Rusya, Karadeniz'de savaş gemisi bulundurabilecek**

- *Rusya, Osmanlı egemenliğindeki Ortodoksların haklarını koruyacak*
- *Rusya, İstanbul'da elçi bulundurup istediği yerde konsolosluk açabilecek*

- ☞ **Osmanlı egemenlik hakları zedelendi, içişlerine karışıldı**

Aynalı Kavak Tenkihnamesi**(Düzenlemesi) 1779**

- ☐ *Rusların Kırım'a Şahin Giray'ı; Osmanlı'nın III.Selim Giray'ı han seçtirmek istedi*
- ☐ *Rusya, Kırım'ı işgal etti. Şahin Giray'ı Han seçti.*

Osmanlı savaşı açtı. Fransa devreye girdi.

Aynalı Kavak Tenkihnamesi imzalandı

- Rusya işgal ettiği Kırım topraklarından askerlerini çekecek
- Buna karşılık Osmanlı Şahin Giray'ın Hanlığını kabul edecek

☞ **Aynalı Kavak**, Küçük Kaynarca'nın devamıdır

☞ **Kırım'ın** elden çıkmasına zemin hazırladı

1787 ve 1792 Savaşları Yaş ve Zıştovi Antlaşmaları

- Aynalı Kavak Tenkihnamesi sonrası Rusların Kırım'da çıkan ayaklanmayı bahane edip halkı kılıçtan geçirmesi
- Rusya'nın Avusturya ile ittifak yapması
- Dakya / Bizans devleti için aralarında anlaşması

☞ **Dakya / Grek Projesi**

Dakya Projesi: Eflak, Boğdan, Beserebya'da Avusturya ve Rusya'ya bağlı Dakya Devleti kurma girişimidir.

Grek Projesi (Yunan): Tüklerin Avrupa'dan atılıp İstanbul Merkezli Grek Devleti kurulmasıdır. II.Katherina, 1779'da

- **Fokşan ve Kalas Bozgunlarının** ardından **I.Abdülhamit**, kahrından öldü. Yerine **III. Selim** tahta geçti.
- Savaş devam ederken 1789 Fransız ihtilali çıktı. Avusturya ihtilalden olumsuz etkilendi. Osmanlı ile Zıştovi antlaşması bir yıl sonra Rusya ile Yaş antlaşması imzalandı.

Zıştovi Antlaşması 1791

- **Avusturya** savaşta aldığı tüm yerleri geri verecek
- **Osmanlı** bir miktar araziyi geri verecek

☞ *Bu tarihten sonra Avusturya ile savaş olmadı*

☞ *En son I.Dünya Savaşında aynı grupta yer aldık*

Yaş Antlaşması 1792

- **Dinyester** sınır kabul edilecek
- **Rusya işgal ettiği yerlerden çekilecek**
- **Buna karşılık Osmanlı, Kırım'ın Rusya'ya ait olduğunu kabul edecek**

☞ **Kırım**, kesin olarak elden çıktı

☞ *Dakya – Bizans projesi sona erdi*

